

Forbudne Frugter

Maribo E. Larsen, Kristoffer

Published in:
Weekendavisen, 4. sektion - Ideer

Publication date:
2012

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Maribo E. Larsen, K. (2012). Forbudne Frugter. *Weekendavisen, 4. sektion - Ideer*, 10-11.

Syriske kristne. Assad-familien har begunstiget landets minoriteter for at vinde sig venner mod det store flertal af sunni-muslimer. Nu frygter mange kristne for præsidentens fald, påviser ny ph.d.-afhandling.

De forårsforskrækkede

Af JEPPE MATZEN

Syriens præsident Bashar al-Assad er inden for det sidste års tid sprunget ud som en diktator af værste skuffe, der med vold undertrykker sin befolkning og dets demokratiske aspirationer uden skelen til menneskerettigheder eller respekt for menneskeliv. Det kan derfor forekomme paradoksalt, at den selv samme diktator for mange kristne syrere fremstår som en garant for minoriteters rettigheder og ligestilling i et overvejende muslimsk samfund.

»Men det er ikke desto mindre, sådan det er,« fortæller Andreas Bandak fra Københavns Universitets Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, der netop er ved at aflevere sin ph.d.-afhandling om det kristne mindretal i årene under Assad-familiens regimenter fra 1970 og frem.

»Syrien under Assad-regimet har været det land i Mellemøsten, hvor det kristne mindretal har været mest ligestillet og oplevet mindst diskrimination fra statens eller systemets side. Derfor er der mange kristne, som nu frygter, at Assads fald vil resultere i undertrykkelse og forfølgelser,« fortsætter Bandak.

At frygten måske ikke er helt ubegrundet, viste sig for nylig, da en militant islamistisk oprørsmilit i omegnen af byen Homs pålagde lokale kristne *jizya* – en særlig skat for ikke-muslimer, der lever under muslimsk styre. Historien blev offentliggjort på en hjemmeside med forbindelse til Den Frie Syriske Hær og Det Syriske Nationale Råd, der støttes af flere vestlige lande. Selvom historien ikke er bekræftet, er den og andre lignende historier med til at få landets kristne til at frygte fremtiden.

»Sporene fra Irak-krigen skræmmer,«

fortæller Bandak og henviser til, at der i årene efter invasionen af Irak i 2003 var udbredte forfølgelser af de kristne, hvilket medvirkede til at halvdelen af det kristne mindretal eller 800.000 kristne flygtede ud af landet (330.000 tog til Syrien). »Og derudover er perspektiverne for et fremtidigt Syrien uden Assad meget uklare, fordi oppositionen og oprørerne ikke har været i stand til at opstille et samlet program for landet. Det bekymrer de kristne, fordi de kan se, at islamistiske kræfter har taget over oven på det arabiske forår i de andre lande,« siger Bandak.

SYRIEN under Assad-familien har ifølge konstitutionen fra 1973 officielt været en sekulær socialistisk stat, og derfor har religion spillet en langt mindre rolle end i resten af Mellemøstens lande. Selvom islam i konstitutionen var anerkendt som statens flertalsreligion, har landets største muslimske befolkningsgruppe, sunni-muslimerne, ikke haft forrang af den grund. Snarere tværtimod. For sunni-muslimerne udgør hele 74 procent af Syriens befolkning, og derfor har de repræsenteret en trussel for Assad-familien, der er alawitter, hvilket er en shia-muslimsk sekt, som udgør blot ti procent af befolkningen.

Udover at Assad-familien har cementeret sin magt ved at indsætte alawitter på de øverste poster i hæren, i sikkerhedsapparatet og i statsadministrationen, har den også sørget for at holde sunni-muslimerne i skak ved at alliere sig med Syriens andre mindretal, herunder shia-muslimerne, druserne og de kristne, der udgør ti procent af befolkningen.

»Det forhold har betydet, at Syriens kristne ikke har oplevet diskrimination fra styrets eller systemets side i forbindelse med ansættelser i staten, kirkebyggerier eller andet, ligesom de kristne for eksempel har oplevet i

Egypten. Faktisk har de kristne været blandt de mest begunstigede i Mellemøsten, fordi de i vid udstrækning har støttet styret,« fortæller Bandak.

De kristnes støtte til Assad-styret er oven på dets brutale fremfærd kølnet noget. Men de kristne er stadig loyale over for styret, selvom det ifølge Bandak mest skyldes, at de er usikre på, hvad fremtiden vil bringe.

»Udover bekymringen for et islamistisk styre, så frygter de kristne også for at oprørerne, og især islamistiske militser, vil hævne sig på dem på grund af deres støtte til Assad-styret. Det er en af årsagerne til, at de stadig bakker op om Assad,« fortæller Bandak.

Fleere biskopper fra de mange forskellige kristne trosretninger har offentligt udtalt sig til fordel for Assad. Et eksempel er biskoppen i Aleppo, Antoine Audo, der har kaldt Assad for en »kultiveret, veluddannet og venlig« person, og slået til lyd for, at de internationale medierapporter om overgreb på civile har været overdrevne og manipulerede.

En del af de syriske kristne overhoveders opbakning til Assad bunder ifølge Bandak også i, at de anerkender styrets evne til at opretholde et mangfoldigt Syrien, hvor religionsfriheden sikrer, at de forskellige religiøse grupper lever side om side under det pan-arabiske sekulære banner. Syrien er i den forbindelse, forklarer Bandak, meget anderledes end de fleste andre lande i Mellemøsten, der i løbet af de sidste 40 år har oplevet en islamistisk vækkelse, som har bragt islam frem i forreste række af samfundet – og efter Det arabiske Forår også ind i staternes nye islamiske konstitutioner. Den udvikling, der i et land som for eksempel Egypten har været synonym med Det muslimske Broderskabs fremvækst og overtagelse af magten, er ikke sket i Syrien. Årsagen er, at Hafez Assad til-

bage i 1982 slog hårdt ned på det muslimske broderskabs opstand i byen Hama. 30.000 mennesker blev slået ihjel, men samtidig sikrede Assad-styret sig et Syrien, hvor den islamistiske vækkelse aldrig rigtigt har fængt og formået at fortrænge det sekulære og national-syriske projekt. Massakren har i høj grad været tabu i Syrien, men når man på tomandshånd spørger en kristen syrer, hvad han syntes om den, vil mange, ifølge Andreas Bandak, sige, at det var nødvendigt og måske endda godt nok.

MEN historien har også lært Syriens kristne, at de ikke kan tage de »gode« år under Assad-styret for givet. Da Syrien var underlagt Det Osmanniske Rige havde kristne og jøder dhimmi-status, hvilket betød, at de som ikke-muslimer i praksis var andenrangsborgere efter vore dages målestok. Dhimmierne måtte for eksempel ikke ride til hest, og de skulle betale *jizya* – altså den særlige skat, som den islamistiske milit nu har forsøgt at pålægge de kristne omkring Homs.

Dhimmi-systemet bestod til helt op i 1800-tallet. Ulighederne mellem muslimer og ikke-muslimer blev dog gradvis modereret efter pres fra de stadigt stærkere europæiske stormagter og Det Osmanniske Riges egne muslimske reformatorer. I 1839 udstedte sultanatet i Istanbul et edikt, som gav de kristne større ligestilling, fordi Det Osmanniske Rige behøvede briternes hjælp til en krig i Egypten. I 1856 havde sultanatet brug for britisk, fransk, og østrigsk hjælp i forbindelse med Krim-krigen, og det førte til en ny runde reformer, som betød at *jizya*-skatten blev afskaffet og at kristne også fik lov til at blive indrulleret i hæren. Den positive udvikling for Syriens kristne gav dog bagslag.

For reformerne gjorde de konservative

Femme Fatale. Enten er hun roden til alt ondt. Eller også er hun verdens første sminkør. Under alle omstændigheder er Pandoras navnkundige »Æske« gået mere over i historien, end hun selv er.

Forbudne Frugter

Af KRISTOFFER MARIBO

Stud.mag., Klassisk græsk
Københavns Universitet

Paradise Hotel er et reality-show, hvis ottende sæson her i Danmark netop er blevet vist på TV3. Serien viser en gruppe unge, festglade danskere, som for rullende kameraer lever sammen på et mexicansk hotel, og som i bedste græske stil ikke interesserer sig synderligt for kropsbeklædning. Det 11. afsnit i serien bar titlen »Lummer Pandoras Æske,« og det kom der som sædvanlig en række farverige optrin ud af.

PANDORA kan oversættes med Altgiverinde eller Altbegavet. Hun er ifølge den græske digter Hesiod (cirka 700 f.Kr.) en dårende smuk kvinde, der som følge af en oprørske titan og sin egen evindelige nysgerrighed lider en særdeles krank skæbne. I sine to digte

Theogonien og *Værker og Dage* gennemgår den lettere misogynne digter hendes historie med slet skjult tilfredshed.

Theogonien fortæller, hvordan titanen Prometheus netop har spillet Zeus et af sine utallige puds, og guden er nu godt og grundigt rasende. Prometheus har nemlig snuppet ilden fra gudernes bolig og givet den til de forhen så hjælpeløse mennesker, der nu har fået mulighed for at gøre væsentlige fremskridt. Som straf befaler Zeus smedeguden Hefaistos af »vand og jord« at skabe den mest bedårende kvindeskikkelse, som han vil give til menneskene for at skabe kummer og sorg i deres liv.

Før Pandora sendes ned til menneskene, skal hun dog gøres så indbydende som muligt. Zeus' datter Athene, gudinden for krig, håndværk og kunst, giver hende bælte, smykker og et broget slør, »et under for øjet«, ligesom hun »af nyligt spirede blomster« binder »en fortryl-

lende krans«, som hun sætter om den nyskabte kvindes hoved. Den humpende Hefaistos spæder også til og udarbejder et gulddiadem, hvorpå han afbilder mange »af de talrige vilddyr, som havet og fastlandet fostrer.«

Men disse gaver lader ikke til at være nok for Hesiod. I *Værker og Dage* udvider digteren derfor gaverunden til også at omfatte gaver fra Afrodite og Hermes. Elskovsgudinden gyder »ynde og smertelig attrå og lemmefortærende kummer« over den unge kvindes hoved, mens gudernes sendebud tildeler hende »tævehjerte

Pandora med krukken, malet af Sir Lawrence Alma-Tadema i 1881.
FOTO: SCANPIX

og tyvemanér«. Og så skulle Pandora ellers være klar til at volde problemer for de intetanende mennesker!

NED til menneskene kommer den fagre »ulykkesfugl« da også. Men stakkels Pandora får ikke lov til at nyde godt af sine mange smukke gaver. Hesiod beskriver i *Theogonien* over fire passionerede vers Pandoras fremtoning og omgivelsernes reaktion: »undren betog både jordiske mænd og evige guder: menneskers visse fordærv de så jo i svigen, den